



## **CENTAR ZA OBRAZOVNE POLITIKE OBJAVLJUJE POZIV ŠKOLAMA ZA DOSTAVLJANJE PRIJAVA ZA UČEŠĆE U PROJEKTU „LIDERSTVO ZA EKO-PRAVDU“**

**Uvod.** Centar za obrazovne politike od oktobra 2023. godine sprovodi regionalni ERASMUS+ projekat „**Liderstvo za eko-pravdu**“. Opšti cilj projekta je da razvije primere školskih kultura zasnovanih na vrednostima eko-pravde izgradnjom kapaciteta aktera u obrazovanju i obezbeđivanjem profesionalnog razvoja školskih liderskih timova za razvoj raznovrsnih i demokratskih školskih kultura usmerenih na ono što je najpravednije prema svim živim bićima. Projekat promoviše zelenu tranziciju škola zasnovanu na eko-pravdi u skladu sa spremnošću škola za promene. Više informacija o projektu možete pronaći na našem sajtu i u okviru društvenih mreža.

Uloga škola u razvoju eko-pravde je ključna jer upravo škole mogu da naprave razliku. Zato vas pozivamo da radimo zajedno kako bismo mogli da integrišemo humanističke i ekološke vrednosti u obrazovanje. Cilj nam je da stvorimo zajedničku viziju, vrednosti i uverenja koja vode akcije učenika, nastavnika i čitave školske zajednice u bolju budućnost usklađenu sa principima ekološke pravde.

**Šta je ekološka pravednost?** Ekološka pravednost prepoznaje i promoviše ideju da su ljudska društva neraskidivo povezana s prirodnim sistemima, kao i da njihova dobrobit zavisi od zaštite okoline. Ovaj koncept naglašava potrebu za pravednim raspoređivanjem ekoloških resursa i odgovornosti kako bi svi ljudi (bez obzira na socioekonomski status, rasu, geografski položaj ili neku drugu karakteristiku) imali jednake mogućnosti za zdrav i održiv život.

**Kome je poziv namenjen?** Poziv je otvoren za osnovne škole, preciznije za školske timove iz osnovnih škola i na njega je potrebno prijaviti četvoročlani školski tim u sledećem sastavu (direktor i troje nastavnika ili stručnih saradnika). Na osnovu rezultata poziva biće odabrane 4 škole.



Ekološka pravednost u obrazovanju utemeljena je na ideji da škole igraju ključnu ulogu u pripremi građana za učestvovanje u održivim i demokratskim društvima. Cilj ekološke pravednosti nije samo zaštita okoliša, već i stvaranje pravednijeg društva u kojem svi ljudi imaju jednake prilike za učestvovanje u održivim praksama i donošenju odluka koje utiču na njihovu budućnost. Cilj ekološke pravednosti nije samo zaštita okoline, već i stvaranje pravednijeg društva u kojem svi ljudi imaju jednake prilike za učestvovanje u održivim praksama i donošenju odluka koje utiču na njihovu budućnost.

**Šta škola dobija uključivanjem u projekat?** Uključivanjem u ovaj projekat:

- kroz program stručnog usavršavanja, škola će dobiti alate za primenu održivih praksi,
- škola će biti u prilici da uradi samoprocenu spremnosti za razvoj školske kulture zasnovane na principima ekološke pravednosti (posredstvom alata za samovrednovanje koji je razvijen u okviru projekta) i dobije preporuke za dalji razvoj u odnosu na rezultate samoprocene,
- na bazi rezultata samoprocene škola će biti u prilici da izradi i sprovede Plan školskih aktivnosti za dalji razvoj školske kulture u domenu eko-pravde, uz obezbeđivanje finansijskih sredstava (grant vrednosti 500 eura u dinarskoj protivvrednosti) i mentorske podrške predstavnika Centra za obrazovne politike.

Drugim rečima, škole će biti upoznate sa savremenim i inovativnim konceptima koji, uključeni u život škole, povezuju školu i sve u njoj s prirodom. Škole će istraživati načine kako te modele i koncepte uključiti u život škole i biće u prilici da međusobno dele svoja iskustva i prakse sa drugim školama.

**Koje su obaveze školskih timova?** Školski timovi su u obavezi da:

- **Učestvuju u programu stručnog usavršavanja.** Reč je o šestodnevnoj edukaciji koja je podeljena u tri modula u trajanju od po dva dana. Tačan vremenski okvir za održavanje svakog od modula biće dogovoren sa školama, uz napomenu da prvi modul treba da se održi najkasnije do početka juna, a poslednji do polovine oktobra 2025. Po određivanju datuma, biće dostupne i sve informacije o mestu održavanja.
- **Koordiniraju i primene alat za samovrednovanje „Koliko smo spremni za eko-pravdu“** - sa kojim će se detaljno upoznati u okviru obuke.
- **Razviju Plan za razvoj školske kulture** u skladu sa principima eko-pravde. Prilikom razvijanja plana škole će tokom obuke dobiti detaljne smernice i mentorsku podršku. Plan će sadržati aktivnosti manjeg obima i biće usmeren na neki od ključnih koncepata ekološke pravednosti koje škole odaberu da uključi u život škole kao posebno važne. Rezultati dobijeni u okviru prethodno pomenutog alata za samovrednovanje pomoći će školama u tome da donose informisane odluke i predvide aktivnosti koje odgovaraju specifičnim potrebama škole.



- **Implementiraju i prate ostvarivanje Plana za razvoj školske kulture u skladu sa principima eko-pravde.** Od školskih timova se očekuje da implementiraju aktivnosti školskoga plana tokom školske 2025/2026. godine. Za realizaciju projektnih aktivnosti škole će imati na raspolaganju mentorsku podršku i manja sredstva iz projekta.
- **Učestvuju u aktivnostima mentorske podrške.** Svi članovi školskog tima u obavezi su da učestvuju u aktivnostima saradnje i mentorske podrške koju će škola dobiti od strane projektnog tima Centra za obrazovne politike. Ove aktivnosti će biti dogovorene tokom obuka, a odnosiće se na sledeće: podršku i obezbeđivanje povratne informacije tokom izrade školskog plana, posete školi s ciljem pružanja podrške i praćenja ostvarivanja projektnih aktivnosti, ostvarivanje horizontalne razmene sa drugim školama putem onlajn sastanaka i sl.
- **Učestvovanje u projektnim događajima.** Od tima se očekuje da učestvuje u nacionalnoj konferenciji, kao i u zajedničkoj internacionalnoj konferenciji svih partnera i sl.

Odabrane škole će detaljnije informacije o svim projektnim aktivnostima dobiti na uvodnom sastanku, koji će biti organizovan onlajn u drugoj polovini aprila 2025.

**Kriterijumi za izbor škola.** Uvažavajući ukupne ciljeva projekta kriterijumi za izbor škola su sledeći:

- **Odgovarajući ljudski kapaciteti** koji mogu biti uključeni u realizaciju projekta na nivou škole – škola treba da delegira ukupno četiri osobe koje će učestvovati u projektnim aktivnostima i činiti projektni tim, a jedna od njih će imati i ulogu koordinatora projekta na nivou škole;
- **Motivisanost zaposlenih u školi** da se uključe u projekat i podrže dalji razvoj školske kulture u ovoj oblasti, što podrazumeva:
  - Profesionalni entuzijizam, spremnost i zainteresovanost za ovu temu i njenu implementaciju u obrazovno-vaspitnu.
  - Predznanja i spremnost da doprinesu daljem razvoju školske kulture.
  - spremnost da pruže podršku drugim zaposlenima i učenicima u promovisanju aktivnosti koje imaju za cilj razvoj školske kulture u skladu sa principima eko-pravde.
  - spremnost da redovno održavaju komunikaciju sa predstavnicima projekta i prisustvuju drugim aktivnostima koje će biti organizovane tokom procesa sprovođenja projekta kao i
  - posvećenost procesu prikupljanja podataka neophodnih za praćenje i evaluaciju projekta.



- **Procenat učenika iz osetljivih grupa.** U sklopu principa eko-pravde jeste i težnja da se svim učenicima pruže jednake mogućnosti da steknu ekološko znanje i veštine, bez obzira na njihovu socijalnu ili ekonomsku pozadinu. Učenici iz osetljivih grupa mogu biti više pogođeni negativnim uticajem ekoloških problema, kao što su zagađenje, klimatske promene i smanjenje prirodnih resursa. Razvijanjem eko-pravde u školama, ove grupe mogu biti bolje osnažene za suočavanje s ekološkim izazovima i bolje upoznate sa sopstvenim pravima u vezi sa zaštitom životne sredine.
- Tokom procesa izbora škola za učešće u projektu, posebna pažnja će biti posvećena uključivanju škola iz **slabije razvijenih sredina** (stepen razvijenosti lokalne samouprave kojoj škola pripada), kao i uključivanju **škola koja imaju i izdvojena odeljenja** radi što ravnomernijeg i inkluzivnijeg pristupa.
- **Prethodna iskustva škole u okviru srodnih projekata.** Iako prethodno iskustvu u odnosu na temu nije od centralnog značaja kao npr. motivacija, projektom želimo da obuhvatimo i one škole koje imaju i one koje nemaju prethodno iskustvo, s ciljem praćenja uspešnosti projektne intervencije.

**Kako se možete prijaviti?** Škole se prijavljuju popunjavanjem **Obrasca za prijavu** do 10. aprila u 12.00h slanjem popunjenog obrasca na adresu [cep@cep.edu.rs](mailto:cep@cep.edu.rs).

Na mejl [svujovic@cep.edu.rs](mailto:svujovic@cep.edu.rs) možete uputiti eventualna pitanja i dobiti dodatne informacije do 8. aprila.

Sve škole koje dostave prijavu biće informisane o rezultatima poziva.